

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis Stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Regulaminowej,
Etyki i Spraw Senatorskich (50.)

8 marca 2023 r.

Porządek obrad:

1. Analiza oświadczeń senatorów X kadencji o stanie majątkowym złożonych według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 59)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Sławomir Rybicki)

PRZEWODNICZĄCY
SŁAWOMIR RYBICKI

Dzień dobry.

Otwieram pięćdziesiąte posiedzenie Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich.

Witam wszystkich państwa, którzy przybyli na posiedzenie komisji. Witam panią dyrektor Annę Białkowską. Witam wszystkich senatorów, którzy są z nami zdalnie.

Chciałbym zapytać, czy wszystkie osoby, które chciały się zalogować zdalnie, są podłączone i czy w związku z tym mamy kworum.

(Głos z sali: Tak, mamy.)

Dziękuję bardzo.

Szanowni Państwo, w porządku posiedzenia jest jeden punkt: analiza oświadczeń senatorów X kadencji o stanie majątkowym złożonych według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Czy są uwagi do tego porządku? Nie ma.

A więc uznaję, że porządek posiedzenia został przyjęty.

Proszę państwa, komisja regulaminowa zgodnie ze swoimi kompetencjami co roku analizuje oświadczenia majątkowe złożone przez senatorów do dnia 31 kwietnia kolejnego roku zgodnie ze stanem na 31 grudnia roku, który jest przedmiotem analizy.

Myślę, że, tak jak co roku, oddamy głos pani Annie Białkowskiej, dyrektor Biura Spraw Senatorskich, aby przedstawiła analizę oświadczeń majątkowych senatorów, którą biuro przygotowało we współpracy z przewodniczącym.

Pani Dyrektor, proszę o informację.

DYREKTOR
BIURA SPRAW SENATORSKICH
W KANCELARII SENATU
ANNA MARIA BIAŁKOWSKA

Dzień dobry, Panie Przewodniczący.

Dziękuję za udzielenie głosu.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora nakłada na parlamentarzystów obowiązek składania oświadczeń majątkowych, które dotyczą majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Składanie takich oświadczeń jest elementem polityki antykorupcyjnej. Należy również nadmienić, iż oświadczenia składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej. Na podstawie art. 233 §1 za podanie nieprawdy grozi kara pozbawienia wolności.

Urzędy skarbowe w roku 2022 zgłosiły uwagi do oświadczeń o stanie majątkowym złożonych według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. – i tutaj statystyka powtarza się od kilku lat – 42 senatorów. A zatem, tak jak powiedziałam, w tym roku powtarza się proporcja oświadczeń majątkowych, co do których urzędy skarbowe zgłosiły uwagi i zastrzeżenia... Do 58 oświadczeń majątkowych złożonych przez senatorów urzędy skarbowe nie przekazały uwag. Otrzymaliśmy odpowiedzi ze wszystkich urzędów skarbowych. Wszyscy senatorowie złożyli oświadczenia w terminie, co jest bardzo istotne.

Oświadczenia przesłane przez urzędy skarbowe zostały poddane analizie przez właściwe jednostki, które tradycyjnie zgłaszają mniej lub bardziej szczegółowe uwagi dotyczące kwestii

w zasadzie drugorzędnych. Urzędy skarbowe są w stanie dokonać kompleksowej analizy majątkowej poprzez kontrolę krzyżową z innymi dokumentami składanymi przez senatorów. Niektóre urzędy skarbowe właśnie w ten sposób, czyli bardzo szczegółowo, analizują oświadczenia majątkowe parlamentarzystów.

Ale zapis w ustawie w art. 35 ust. 6 brzmi następująco: „Analizy danych zawartych w oświadczeniach o stanie majątkowym dokonują właściwe komisje powołane odpowiednio przez Sejm albo Senat w trybie określonym w regulaminach odpowiednio Sejmu albo Senatu oraz właściwe urzędy skarbowe. Podmiot dokonujący analizy danych zawartych w oświadczeniu jest uprawniony do porównania treści analizowanego oświadczenia z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz z dołączoną kopią rocznego zeznania podatkowego (PIT). Wyniki analizy przedstawia się odpowiednio Prezydium Sejmu albo Prezydium Senatu”. Tym samym należy przyjąć, że ustawodawca udzielił urzędom skarbowym upoważnienia do analizowania oświadczenia majątkowego tylko w tym zakresie, czyli jedynie na podstawie porównania z wcześniej składanymi oświadczeniami i zeznaniami rocznymi. Oznacza to, że urząd skarbowy nie ma kompetencji do korzystania z innych metod i środków oceniania oświadczeń posłów i senatorów, poza porównaniem ich z już wcześniej złożonymi oświadczeniami. Pogląd taki został również wyrażony w opracowaniu, które przekazała nam KAS, dotyczącym wytycznych w zakresie postępowania z oświadczeniami o stanie majątkowym podlegającymi analizie przez urzędy skarbowe. Jednak, tak jak już wspomniałam, niektóre urzędy skarbowe nie stosują się do wytycznych KAS.

Państwo senatorowie na bieżąco są informowani przez Biuro Spraw Senatorskich o uwagach wpływających z urzędów skarbowych, a zdecydowana większość państwa senatorów, którzy takie uwagi otrzymali, składa korekty do oświadczeń majątkowych. Są one zamieszczane na stronie internetowej. Powiem tylko, że większość państwa senatorów złożyła takie korekty, a 3 senatorów nie złożyło, ponieważ te uwagi były dość lakoniczne, jeśli tak mogą to ująć.

Najczęściej zgłaszanymi przez urzędy skarbowe zastrzeżeniami dotyczącymi oświadczeń majątkowych składanych na dzień 31 grudnia 2021 r. są, podobnie jak w roku ubiegłym, niewykazanie dochodu z działalności wykonywanej

osobiście oraz brak określenia przynależności majątkowej środków pieniężnych, samochodu, kredytu do majątku odrębnego lub majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową. Ponadto urzędy skarbowe sygnalizowały następujące nieprawidłowości: podanie nieprawidłowego dochodu uzyskanego w 2021 r., tj. dochodu w innej wysokości niż w zeznaniu podatkowym; błędne wskazanie powierzchni posiadanej nieruchomości, to znaczy inne niż w akcie notarialnym – i chociażby tutaj mamy przykład tego, że urzędy skarbowe sprawdzały inne dokumenty niż tylko oświadczenie z poprzedniego roku – niewskazanie, w jakiej wysokości zaciągnięto zobowiązanie pieniężne bądź ile pozostało do spłaty na dzień 31 grudnia 2021 r.; brak wskazania, wobec kogo zaciągnięto zobowiązanie pieniężne i na jaki cel; brak wskazania roku produkcji samochodu osobowego; wskazanie innego adresu zamieszkania niż w zeznaniu podatkowym; niewskazanie rodzaju posiadanych papierów wartościowych; brak wskazania waluty posiadanych oszczędności; niewskazanie tytułu prawnego własności do nieruchomości, domu, działki oraz nieokreślenie wartości działki.

Pośród zgłoszonych uwag kontrowersje może wzbudzać uwaga zgłoszona przez urząd skarbowy w Warszawie, dotycząca wskazania wartości nieruchomości w cenie zakupu, a nie w cenie rynkowej na dzień 31 grudnia 2021 r. Inna dotyczy braku zaparafowania stron oświadczenia majątkowego. Ponadto jeden z urzędów skarbowych uznał za niewłaściwe nieumieszczenie informacji na temat majątku ruchomego, podczas gdy został on zbyty przed końcem 2021 r. Za nieprawidłowe uznano też niewskazanie samochodu, podczas gdy jego wartość nie przekraczała 10 tysięcy zł. Za błędne uznano także przekazanie kserokopii oświadczenia majątkowego z parafkami na każdej stronie oraz z oryginalnym podpisem na stronie odwrotnej.

Zgłoszone przez urzędy skarbowe uwagi dają świadectwo, iż uchybienia mają zwykle charakter porządkowy i są konsekwencją anachroniczności formularza do składania oświadczenia majątkowego.

Może jako ciekawostkę podam, że Komisja Regulaminowa, Spraw Poselskich i Immunitetowych zajęła się 5 kwietnia 2022 r. właśnie sprawą druku oświadczenia majątkowego. Państwo posłowie również widzą anachroniczność tego druku. Dziękuję.

Jeśli są, Panie Przewodniczący, jakieś pytania, to bardzo proszę.

**PRZEWODNICZĄCY
SŁAWOMIR RYBICKI**

Dziękuję, Pani Dyrektor, za obszerne wyjaśnienia i informacje.

Chciałbym zapytać państwa senatorów obradujących zdalnie i senatora obecnego na sali, czy mają pytania do pani dyrektor.

Pytań nie ma. Dziękuję.

Szanowni Państwo, z tej informacji i analizy wynika, że powtarzają się rutynowe błędy przy wypełnianiu oświadczeń majątkowych, ale nie mają one charakteru jakichś intencjonalnych prób wprowadzenia urzędów skarbowych w błąd, tylko wynikają być może z niewłaściwej interpretacji wszystkich dyspozycji, które są zawarte w oświadczeniu majątkowym. Przypominę, że ono jest załącznikiem do ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Ta ustawa jest z 1997 r., o ile dobrze pamiętam...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

1996 r. nawet. No i to oświadczenie nie spełnia już wymogów, które powinno spełniać. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym czy też rozwojem różnego rodzaju instrumentów finansowych powinno ono ulec zmianie. Niestety ustawodawca – myślę tutaj przede wszystkim o większości sejmowej – nie doprowadza do zmian ustawowych i, co za tym idzie, zmiany treści oświadczenia majątkowego.

I te uwagi, które się pojawiają... Zresztą, tak jak pani dyrektor mówiła, uwagi urzędów skarbowych nie są jednorodne, nie są tożsame, urzędy skarbowe bardzo różnie podchodzą do poszczególnych zagadnień. Przykładem jest uwaga urzędu skarbowego w Warszawie – jedyna taka wśród wszystkich urzędów skarbowych – dotycząca wyceny nieruchomości, mieszkania w Warszawie. Ale mam wrażenie, że dopóki nie zmienimy ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, dopóty będą się pojawiać uwagi urzędów i kłopoty interpretacyjne senatorów.

Szanowni Państwo, przed posiedzeniem komisji otrzymali państwo projekt stanowiska Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich, która zgodnie ze swoimi kompetencjami co roku powinna taką opinię przedstawić prezydium i marszałkowi Senatu.

Chciałbym zapytać państwa senatorów, czy w tej części posiedzenia chcieliby państwo zabrać głos.

Tym samym otwieram dyskusję.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w sprawie przedmiotu obrad...

(Senator Marek Borowski: Czy można?)

...jakim jest rozpatrzenie oświadczeń majątkowych senatorów?

Bardzo proszę. Zgłasza się pan senator Marek Borowski.

**SENATOR
MAREK BOROWSKI**

Tak, zgłaszam się w tej sprawie, o której pan przewodniczący mówił. Mianowicie w kwestii uwag, akurat tylko warszawskiego urzędu skarbowego, dotyczących wyceny mieszkania. Ja poruszyłem ten temat na poprzednim posiedzeniu.

Czy nie byłoby wskazane, po to aby tego rodzaju uwagi się nie powtarzały, przyjęcie przez komisję w tej sprawie jakiegoś stanowiska, które by temuż urzędowi zostało przekazane? Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
SŁAWOMIR RYBICKI**

Dziękuję, Panie Senatorze.

W projekcie opinii, którą przesłałem wszystkim członkom komisji, jest nawiązanie do tej kwestii. Mianowicie w tej opinii komisja uznaje, że podanie wartości nieruchomości w cenie jej zakupu nie jest nieprawidłowe.

Jeżeli ten zapis byłby do przyjęcia, to, myślę, wychodziłby on naprzeciw oczekiwaniom pana marszałka, ale też byłby usankcjonowaniem pewnego stanu faktycznego, ponieważ nie ma dyspozycji czy metody, według której należy wycenić nieruchomość w oświadczeniu majątkowym... Ani metody, ani obowiązku takiej wyceny. Tak więc senatorowie bardzo często podają wartość nieruchomości, która wynika z ceny zakupu, udokumentowanej przecież. I często urzędy skarbowe są w posiadaniu tych dokumentów bądź mają do nich dostęp.

A więc to jest kasus, który warto poruszyć, bo on dotyczy nie tylko senatora Marka Borowskiego, ale bardzo wielu innych senatorów, którzy podają po prostu wartość nieruchomości z aktu notarialnego, czyli cenę zakupu.

Jeżeli uznajecie państwo, że to jest stanowisko, które podzielacie, to pozwólcie, że odczytam projekt opinii uwzględniającej to stanowisko.

„Opinia Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich na temat oświadczeń majątkowych złożonych przez senatorów X kadencji według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Na posiedzeniu w dniu 8 marca 2023 r. Komisja Regulaminowa, Etyki i Spraw Senatorskich, w oparciu o uwagi urzędów skarbowych, dokonała analizy oświadczeń majątkowych złożonych przez senatorów X kadencji, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Komisja poddała oświadczenia majątkowe analizie pod względem ich zgodności z ustawą o wykonywaniu mandatu posła i senatora m.in. oceniając, czy spełnione zostało kryterium zupełności i staranności ich wypełnienia. Komisja, dokonując analizy, opierała się w znacznej mierze na opiniach urzędów skarbowych. Urzędy skarbowe dysponują pełną dokumentacją podatkową odnoszącą się do aktywności gospodarczej i zawodowej osób składających oświadczenia majątkowe, łącznie z deklaracjami podatkowymi dotyczącymi nieruchomości i transakcji cywilnoprawnych. Z tego względu Komisja w swojej opinii odnosi się do stanowisk przedstawionych przez urzędy skarbowe do przesłanych im oświadczeń. Chociaż należy w tym miejscu zaznaczyć, że ustawodawca udzielił urzędom skarbowym upoważnienia do analizowania oświadczeń majątkowych parlamentarzystów jedynie poprzez dokonanie porównania treści analizowanego oświadczenia z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz dołączoną kopią rocznego zeznania podatkowego (PIT).

Komisja pragnie poinformować Prezydium Senatu, iż wszyscy zobowiązani senatorowie złożyli oświadczenia majątkowe w ustawowym terminie. Urzędy skarbowe zgłosiły uwagi do oświadczeń 42 senatorów. Analiza opinii urzędów skarbowych wskazuje, że nie sygnalizowały one wystąpienia podejrzeń działań o charakterze nielegalnym oraz nie podnosiły zarzutów pozwalających podejrzewać nierzetelność przy sporządzaniu oświadczeń majątkowych senatorów. Dokonując analizy poszczególnych oświadczeń o stanie majątkowym urzędy skarbowe stwierdzały szereg drugorzędnych, mocno zróżnicowanych w formie oraz treści uchybień. Najczęściej zgłaszanym przez urzędy skarbowe zastrzeżeniem był m.in. brak

określenia przynależności majątkowej środków pieniężnych, ruchomości, zobowiązań do majątku odrębnego lub majątku objętego małżeńską wspólnotą majątkową. Ponadto, urzędy sygnalizowały...”.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Słucham?

(Głos z sali: Wspólnością.)

Na końcu będą uwagi do treści.

„Ponadto, urzędy sygnalizowały nieprawidłowości dotyczące braku wskazania waluty posiadanych oszczędności i rodzaju papierów wartościowych, brak wskazania roku produkcji posiadanego samochodu, rozbieżności między adresem zamieszkania podanym w oświadczeniu majątkowym i adresem zgłoszonym do urzędu skarbowego, rozbieżności w wysokości kwoty dochodów wynikających z zeznania podatkowego i wskazanych w oświadczeniu majątkowym, brak wskazania tytułów prawnych do posiadanych nieruchomości, błędne podanie powierzchni posiadanej nieruchomości, nieokreślenie wartości działki, czy brak wskazania wobec kogo zaciągnięto zobowiązanie pieniężne, w jakiej wysokości, na jaki cel i ile pozostało do spłaty na dzień 31 grudnia 2021 r. Spośród zgłoszonych uwag przez urzędy skarbowe kontrowersję Komisji wzbudziła uwaga urzędu w Warszawie, która dotyczy wartości wskazanej nieruchomości w cenie zakupu, a nie w cenie rynkowej na dzień 31 grudnia 2021 r. Komisja po dyskusji uznała, że podawanie wartości danej nieruchomości w cenie jej zakupu nie jest nieprawidłowe.

Zgodnie z decyzją Przewodniczącego Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich uwagi nadsyłane przez urzędy skarbowe przekazywano zainteresowanym senatorom. Na podstawie otrzymanych uwag senatorowie, zgodnie z przyjętym parlamentarnym obyczajem, przedłożyli Marszałkowi Senatu korekty i wyjaśnienia do oświadczeń majątkowych.

W wyniku przeprowadzonej analizy złożonych oświadczeń majątkowych Komisja stwierdziła ich poprawność co do wymogów zasadniczych, określonych w ustawie z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Uwagi wnoszone przez urzędy skarbowe dają świadectwo temu, iż uchybienia mają zwykle charakter porządkowy i są konsekwencją anachroniczności formularza do składania oświadczeń majątkowych. W związku z tym, od lat powtarzana jest opinia, zgłaszana przez Komisję

Regulaminową, Etyki i Spraw Senatorskich, na temat potrzeby dokonania zmian w formularzu oświadczeń o stanie majątkowym.

W załączeniu przekazuję przegląd uwag urzędów skarbowych w kolejności alfabetycznej.”

Szanowni Państwo, czy są uwagi do opinii, którą przed chwilą państwu zaprezentowałem?

(Głos z sali: Nikt się nie zgłasza.)

Nikt się nie zgłasza, więc uznaję, że tych uwag nie ma.

Wobec tego przegłosujmy opinię.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem opinii w brzmieniu, które mają państwo załączone do materiałów i które przed chwilą odczytałem? (8)

(Głos z sali: Panie Senatorze, pan też?)

(Głos z sali: Ja tak.)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Senatorów zdalnych proszę o zakończenie głosowania i przesłanie ankiety.

Informuję, że komisja jednogłośnie przyjęła projekt opinii Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich na temat oświadczeń majątkowych złożonych przez senatorów X kadencji według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Dziękuję państwu.

Zamykam posiedzenie Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich...

(Głos z sali: Czy mogę jeszcze?)

W temacie?

(Głos z sali: Tak, oczywiście.)

Proszę bardzo.

DYREKTOR
BIURA SPRAW SENATORSKICH
W KANCELARII SENATU
ANNA MARIA BIAŁKOWSKA

Szanowni Państwo! Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Biuro Spraw Senatorskich pozwoliło sobie, ponieważ zbliża się 30 kwietnia i termin składania nowych oświadczeń majątkowych, przygotować informację, która być może ułatwi wypełnienie tych oświadczeń majątkowych chociaż w pewnym zakresie. I na stronie Senatu w zakładce „Wykonywanie mandatu senatora” jest pod drukiem oświadczeń majątkowych, aktualnym drukiem oświadczeń majątkowych, zamieszczona informacja dotycząca wypełniania formularza oświadczenia o stanie majątkowym. Być może to państwu ułatwi wypełnienie tychże oświadczeń majątkowych. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
SŁAWOMIR RYBICKI

Dziękuję, Pani Dyrektor. To jest działalność rutynowa. Informacja, którą pani dyrektor przekazała, jest informacją, którą co roku senatorowie otrzymują – i słusznie. Ta instrukcja oczywiście ułatwi wypełnianie oświadczeń majątkowych.

Dziękuję bardzo. Do widzenia.

Zamykam posiedzenie Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 23)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy